

46 KM
fietsen

Fietsrondje Zuid-Kennemerland

Een verrassende fietstocht
vol natuur en cultuurhistorie

Fietsrondje Zuid-Kennemerland

Een verrassende fietstocht vol natuur en cultuurhistorie

Bijzondere route van 46 km langs fietsknooppunten

Een verrassende fietstocht vol natuur en cultuurhistorie op korte afstand van Haarlem. U fietst via fietsknooppunten in alle rust langs forten, door buitenplaatsen en duinen en u passeert de Ruïne van Brederode.

Lengte: 46 km

Start/eindpunt: Kies zelf een startpunt.

OV: Deze knooppunten liggen vlakbij een NS-station: Overveen (1), Heemstede-Aerdenhout (82), Haarlem-Spaarnwoude (33) of Santpoort-Zuid (34).

Op sommige plekken kunt u een OV-fiets huren. Zie 9292.nl

Eten & drinken: Langs de route vindt u vele horecagelegenheden. De belangrijkste staan op deze kaart.

Opmerking: Dit is een aangepaste versie van het vroegere Rondje Haarlem, en ging voorheen tussen KP 80 en KP 52 via een trekpuntje. Dat puntje is uit de vaart genomen, de route is daarom iets verlegd..

Volg deze fietsknooppunten aangegeven op witte bordjes met het cijfer in een groene cirkel:

1 - 21 - 36 - 83 - 82 - 72 - 71 - 68 - 69 - 52 - 80 - 74 - 53 - 88 - 50 - 87 - 33 - 24 - 31 - 10 - 91 - 15 - 16 - 35 - 38 - 39 - 34 - 7 - 99 - 19 - 20 - 1

Fietsrondje Zuid-Kennemerland

Een verrassende fietstocht vol natuur en cultuurhistorie

1 Start bij fietsknooppunt, Station Overveen

21 Fietsknooppunt

Brouwerskolk

Het kwelwater dat uit de duinen sijpelt, was vroeger in trek bij de blerbrouwers. Ze haalden dat uit deze plas. De Brouwerskolk en andere kanaaltjes in deze omgeving (Zanderijvaarten) werden gegraven voor het afvoeren van zand, dat hier eeuwen geleden werd gewonnen om delen rond Amsterdam en later Haarlem op te hogen voor de huizenbouw.

36 Fietsknooppunt

83 Fietsknooppunt

82 Fietsknooppunt

1

Kraantje Lek

Een vier eeuwen oude herberg waar vroeger de Zandvoortse vissers halthielden na een loodzware voettocht door de duinen. Zij brachten de vis in manden op de rug naar de markt in Haarlem. De naam Kraantje Lek is ontleend aan het kwelwater dat hier uit de duinen stroomde.

72 Fietsknooppunt

2

Buitenplaats Leyduin

Natuurgebied van Landschap Noord-Holland met veel cultuurhistorie waar de rijke families Van Loon en Van Lennep in de zomer doorbrachten. U fietst langs het Koetshuis (met de paardenkoppen), langs Gasterij Leyduin het gerenoveerde Juffershuis (uit 1795) en het fraaie Huis Leyduin waar tegenwoordig vergaderd

en gehuwd kan worden. ▶ www.gasterijleyduin.nl
Op Leyduin ontstond rond 1850 de drinkwaterwinning voor Amsterdam.

71 Fietsknooppunt

3

Overplaats en Hartekamp

Hier ligt de Hartekamp, vroeger een zeer rijke buitenplaats. Ook de bossen aan de overkant van de Herenweg horen erbij. De Overplaats is grotendeels eigendom van Landschap Noord-Holland. De bekende Zweedse botanicus Carolus Linnaeus werkte in de 18e eeuw jarenlang op de Hartekamp. Er is een fraaie, lange ronde bank aan het begin van het bos.

Huis te Manpad

is een van de best bewaarde buitenplaatsen uit de streek. Hier woonde lange tijd de beroemde familie Van Lennep. Er zijn regelmatig mogelijkheden het park te bezoeken. Kijk voor de data en tijden op ▶ www.huistemanpad.nl

68 Fietsknooppunt

Fazantenlaan

Hier is een klein moerasgebied. Op een van de ooievaarspalen broedt vrijwel jaarlijks een paartje ooievaars. Verder komen in het gebied allerlei rietvogels voor en diverse eendensoorten, meerkoet en waterhoen. Aan planten valt de lisdodde (stinksigaar) en de Perzische berenklaauw op.

69 Fietsknooppunt

Het Oude Slot

U ziet de restanten van een uit 1290 daterend kasteel. Nu cultureel centrum Het Oude Slot.

Fietsronde Zuid-Kennemerland

Een verrassende fietstocht vol natuur en cultuurhistorie

52 Fietsknooppunt

4

Seminarie Hageveld

Na de laatste ijstijd ontstond hier een strandwal waarop in de 15e eeuw een klooster werd gesticht. Later komt het klooster in handen van welgestelde personen en wordt het een luxe buitenplaats van Amsterdamse families. In 1923 vestigt zich hier kleinseminarie Hageveld van het bisdom Haarlem; een architectonisch meesterwerk van Jan Stuyt. Tegenwoordig wordt het voorhuis bewoond door particuliere eigenaren en is in het achterhuis een atheneum gevestigd.

80 Fietsknooppunt

Het Spaarne

Het Spaarne is een oude veenstroom. Achter de duinen ontstonden 5.000 jaar geleden moerassen. Eerst laagveenmoerassen, maar ze groeiden steeds verder dicht. Uiteindelijk ontstonden hoogveengebieden die door de groei van veenmos steeds hoger kwamen te liggen. Ze werden alleen gevoed met regenwater. Veenstromen zoals het Spaarne voerden het water af dat aan randen van deze hoogveenkussens wegstroomde. Andere veenstromen zijn De Amstel en De Liede. Door de ontginning van het hoogveen en het inklinken veranderde het hoogveen in een laagveengebied en door de invloed van water en wind in een groot meer, het Haarlemmermeer. De Put van Vink is een zandwinput. Het zand werd gebruikt om de bouw van de wijk Schalkwijk op het veen mogelijk te maken.

74 Fietsknooppunt

Verenigde Polders

U rijdt door de Verenigde Polders. Hier zijn vaak spreeuwen, kieviten, nijlganzen en knobbelzwanen te vinden. Let op de zwanenbloemen in de sloot.

53 Fietsknooppunt

De Meerwijkplas

Net als de Molenplas is dit een zandwinplas. Eer zijn vogels te zien als fuut, kuifeend en verschillende rietzangers zoals de kleine karekiet. Langs het fietspad groeien duindoornstruiken. Deze doen het hier goed door het kalkrijke zand dat er terecht is gekomen.

5

Vijfhuizerzandput/Poelbroekpark

De Vijfhuizerzandput is ontstaan als zandwinput en werd later ingericht als Poelbroekpark. Beide namen worden nu door elkaar gebruikt. Het vogelryke gebied wordt beheerd door een vrijwilligersgroep. Zij zorgen voor het openhouden van de oeverlanden en het maaien van de bijzondere vegetaties.

88 Fietsknooppunt

Poelpolder

Het gebied rechts is de Poelpolder. Vroeger lag hier een uitgestrekt veenweidegebied. Links is vanaf de jaren zestig de wijk Schalkwijk gebouwd.

50 Fietsknooppunt

Droogmakerij/Cruquius gemaal

Aan de overkant van de Ringvaart kunt u een blik werpen in de 'diepte' van de droogmakerij de Haarlemmermeerpolder. Deze ontstond in 1852 door het leegpompen van het Haarlemmermeer. Het meer werd door afslag steeds groter en werd een gevaar voor steden als Amsterdam en Leiden.

87 Fietsknooppunt

Fietsronde Zuid-Kennemerland

Een verrassende fietstocht vol natuur en cultuurhistorie

6

Lepelaarkolonie

Bij het benzinestation vindt u weer een natuurgebied van Landschap Noord-Holland.

Het is het zuidelijke deel van de Oeverlanden van de Liede. In het bos broeden al jaren blauwe reigers en sinds 2004 is er een broedkolonie lepelaars te vinden. Erg uniek, zo dicht bij de snelweg.

33 Fietsknooppunt

Zoete Inval

Hier is een fraai overzicht over het noordelijke deel van de Oeverlanden aan de Liede. Er zijn op het water van de Liede vaak allerlei watervogels te zien; wilde eend, kuifeend en fuut. Langs het pad staan moerasspirea, wilgenroosje en smeewortel. Door zorgvuldig beheer van het reservaat weet Landschap Noord-Holland een bijzondere vegetatie in stand te houden. Zo komt het vleesetende plantje zonnedauw nog voor en zijn bijzondere veenpaddenstoelen ontdekt.

24 Fietsknooppunt

Veerplas

Links ligt de Veerplas, een recreatieplas met vogelrijke natuuroevers aan de oostkant. Bij de boerderij kan men een wandeling maken door de Oeverlanden. De volgende vogels laten zich zien; blauwborst, koekoek, kleine karekiet, rietgors en aalscholver. Let op de Perzische berenklauw.

31 Fietsknooppunt

10 Fietsknooppunt

91 Fietsknooppunt

7

De Stompe Toren

De oudste strandwal van de regio vindt u hier, de plek waar het kerkje in het dorp Spaarnwoude staat. De toren is uit het begin van de 13e eeuw! Een prachtig verstilede omgeving om even rust te nemen

Mooie Nel

Hier ligt de Mooie Nel, een voortzetting van de Liede en het Spaarne. Vroeger stroomde het water richting het IJ, een binnensee die in verbinding stond met de Zuiderzee. Nu ligt er een dam, Spaarndam.

15 Fietsknooppunt

Spaarnwoude

De route gaat door het veenweidegebied de Verenigde Binnepolder, een onderdeel van het Recreatiegebied Spaarnwoude. Het is rijk aan weidevogels als Kievit, tureluur en grutto. Er zijn op diverse plaatsen natuuroevers gemaakt. Lin grote delen grazen rode Limousine koeien.

16 Fietsknooppunt

35 Fietsknooppunt

De Slaperdijk

Deze dijk beschermt het land tegen overstromingen vanuit het IJ. Bij noordelijke wind kon het water namelijk flink opsturen. Het stond in open verbinding met de Zuiderzee. In de monding van het Spaarne is in het begin van de 13e eeuw een dam aangelegd om overstroming zoveel mogelijk te voorkomen. Let op de verschillende oude sluisen in Spaarndam.

38 Fietsknooppunt

Fietsrondje Zuid-Kennemerland

Een verrassende fietstocht vol natuur en cultuurhistorie

8

Stelling van Amsterdam

In deze omgeving is veel van de Stelling van Amsterdam te zien. Fortgrachten met linedijken, inundatiesluizen, scherfvrije onderkomens (vaak bunkers genoemd) en de Forten benoorden en bezuiden Spaarndam. De forten zijn gebouwd rond 1890 met als doelstelling Amsterdam met water te beschermen tegen vijandelijke troepen. Toen de vliegtuigen waren uitgevonden, was dit meesterlijke bouwwerk nutteloos geworden.

Hekslootpolder

U rijdt door de Hekslootpolder. Het is mooi dat dit veenweidegebied is behouden. Voor veel vogels is dit een toevluchtsoord. Ook veel Haarlemmers genieten hier van een ommetje.

Velserbroek

Rechts liggen de Verdolven Landen en de Slaperdijk. De Slaperdijk en de Velserdijk (aan de andere kant van Velsersbroek) moesten het water van het Wijkermeer tegenhouden. In de Verdolven Landen werd grond gewonnen (gedolven) voor het aanleggen van de dijk. Rechts ligt Velsersbroek. 'Broek' is een aanduiding voor moerassig land.

39 Fietsknooppunt

9

Wüstelaan

Deze fraaie laan van oude klinkers loopt over de overgang van de hoge strandwal naar de lage strandvlakte. Een plek waar vaak landgoederen werden aangelegd. Spaarnberg en het Burgemeester Rijkenspark zijn hiervan restanten. Door het park loopt een beek die het kwelwater uit de duinen afvoert.

34 Fietsknooppunt

7 Fietsknooppunt

10

Ruïne van Brederode

Het kasteel van de heren van Brederode heeft een rijke historie en werd meerdere malen verwoest. Toch staan de restanten nog parmantig in het landschap en is het te bezichtigen. Vrijwilligers organiseren er regelmatig bijzondere evenementen.

► www.ruinevanbrederode.nl

99 Fietsknooppunt

Caprera

Na 100 meter rechts is er zicht op Caprera. Een duingebied waartoe ook de weilanden en het meertje behoren. Dit meer is het laagste punt in de strandvlakte. In het water leven meerkoet en waterhoen. Op de weilanden lopen vaak scholeksters die op daken broeden.

19 Fietsknooppunt

Nationale Park Zuid-Kennemerland

Tussen de Noordzeekust en Haarlem, van Zandvoort tot IJmuiden, strekt het Nationaal Park Zuid-Kennemerland zich uit over ongeveer 3.800 hectare. Een oase van rust tussen de bruisende Randstad en het brede Noordzeestrand. Het Nationaal Park Zuid-Kennemerland is één van de twintig nationale parken die Nederland rijk is. Er is een zwemmeer en een bezoekerscentrum met horeca.

► www.npzuidkennemerland.nl

20 Fietsknooppunt, Station Overveen

1 Fietsknooppunt

Uitgave van:

Stichting Landschap Noord-Holland

Tel. 088-00 64 400, info@landschapnoordholland.nl

► landschapnoordholland.nl/fietsen

Foto's: Ivo Alserda, Piet van Breugel, Henk van Bruggen, Dutchphoto, Katinka Krijgsman, Ilse Miedema, Arthur Schaafsma, Ronald van Wijk, Peter Zwitser.

Kaart: Paul Mouwes.

Vormgeving: Opzet, Santpoort-Zuid

